

**BØRNE- OG
UNDERVISNINGS-
MINISTERIET**

Departementet
Juridisk Kontor

Frederiksholms Kanal 21
1220 København K
Tlf. nr.: 32 92 50 00
E-mail: uvm@uvm.dk
www.uvm.dk
CVR nr.: 20453044

26. november 2020
Sags nr.:20/21278

**Høringsnotat
om
Forslag til Lov om ændring af lov om institutioner for
erhvervsrettet uddannelse og lov om erhvervsuddannelser
(Fritagelse for betalingskravet på erhvervsuddannelser for visse flygtninge og familiesammenførte)**

1. Indledning

Et udkast til lovforslag har i perioden den 28. august 2020 til den 18. september 2020 været sendt i høring hos 94 myndigheder og organisationer. Udkastet blev også offentliggjort på Høringsportalen.

Der er modtaget 21 høringssvar fra de hørte myndigheder og organisationer. 11 høringssvar indeholder bemærkninger til udkastet. En oversigt med angivelse af, hvem der har afgivet høringssvar, er vedlagt.

Det er alene de væsentligste punkter fra høringssvarene, der er medtaget i notatet.

2. Sammenfatning om ændringer i lovforslaget i forhold til høringssnotatet

Høringssvarene har givet anledning til ændringer i lovforslaget i forhold til de omfattede persongrupper.

Der er herudover foretaget ændringer af sproglig og lovteknisk karakter.

3. Generelle bemærkninger til udkastet til lovforslag

Høringsparterne udtrykker en generel opbakning til lovforslaget.

Danmarks Vejlederforening bemærker, at man ser positivt på lovændringen.

Dansk Arbejdsgiverforening (DA) bemærker, at virksomhederne i Danmark har brug for faglærte medarbejdere både nu og i fremtiden. DA anfører videre, at adgang til kvalificeret arbejdskraft er essentielt for virksomhedernes mulighed for at skabe produktion, vækst og velstand samt muligheden til at skabe flere arbejdspladser. DA bakker på denne baggrund op om, at også gruppen af flygtninge og familiesammenførte til flygtninge får nemmere adgang til at påbegynde en erhvervsuddannelse.

DA finder, at det er positivt, at forslaget kan give et – om end beskedent – bidrag til at sikre flere faglærte medarbejdere. Det er ligeledes positivt, hvis forslaget kan bidrage til en bedre arbejdsmarkedsintegration af flygtninge og familiesammenførte til flygtninge. DA bemærker hertil, at det i den forbindelse forudsættes, at flygtninge og familiesammenførte til flygtninge skal leve op til de fastsatte kompetencekrav på erhvervsuddannelserne, og at man i øvrigt balancerer de foreslåede lovændringer i forhold til almindelige beskæftigelseshensyn.

Danske Gymnasieelevers Sammenslutning (DGS) bakker op om forslaget. DGS finder, at det er vigtigt, at flygtninge og familiesammenførte bliver behandlet på lige fod mod den øvrige befolkning, da uddannelse altid vil være en styrke, hvad end den efterfølgende bruges i Danmark eller et andet hjemland.

Danske SOSU-skoler og Danske SOSU-skoler – Bestyrelserne anerkender og bifalder forståelsespapirets intention om, at alle flygtninge, tildelt ret til midlertidigt ophold her i landet, skal have mulighed for at bidrage til samfundet enten gennem uddannelse eller ved beskæftigelse. Herudover hilser foreningen generelt alle initiativer, der bidrager positivt til øget rekruttering i sundhedssektoren, velkomment.

Det bemærkes videre, at den foreslåede ændring forventes at få en positiv effekt på social- og sundhedsområdet, der med uddannelsen til social- og sundhedshjælper tilbyder sent ankomne flygtninge og familiesammenførte med gode dansk kundskaber en mulighed for hurtigt at opnå evnen til selvforsørgelse og samtidigt bidrage til opretholdelsen af kritiske funktioner i sundhedssektoren.

KL bemærker, at man ser positivt på lovændringerne, der bl.a. har den betydning, at flygtninge med den særlige midlertidige beskyttelsesstatus i medfør af udlændingeloven § 7, stk. 3, får ret til statsstøttet erhvervsuddannelse. KL finder herudover, at flygtninge med midlertidig beskyttelsesstatus bør have adgang til uddannelse på samme vilkår som øvrige flygtninge, da det vil bidrage positivt til kommunernes muligheder for at bringe denne gruppe flygtninge hurtigst muligt i selvforsørgelse via enten job eller ordinær uddannelse.

Landsforeningen af 10. klasser bemærker, at man tager lovudkastet til efterretning.

Ledernes Hovedorganisation (LH) anfører, at man generelt kan tilslutte sig den politiske målsætning om, at flygtninge og familiesammenførte bidrager aktivt til samfundet under deres ophold med arbejdsmarkedsdeltagelse eller gennem uddannelsesaktivitet. LH bemærker hertil, at der på arbejdsmarkedet aktuelt opleves særlig stor mangel på faglært arbejdskraft, hvorfor LH ser positivt på, at der tages skridt, som kan tilvejebringe, at flere flygtninge tager en erhvervsuddannelse og kan bidrage til at løse underbuddet af faglært arbejdskraft.

LH opfordrer herudover til, at man gennem opsøgende indsatser sikrer, at de berørte målgrupper er opmærksomme på de nye muligheder. LH bemærker videre, at det i de almindelige bemærkninger til lovforslaget er fremhævet, hvordan adgang til erhvervskompetencegivende uddannelse især for de kvindelige flygtninge har stor betydning for beskæftigelsesmulighederne.

Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser (REU) bakk er op om lovforslaget, idet det forudsættes, at de af forslaget omfattede flygtninge og familiesammenførte skal leve op til de fastsatte kompetencekrav til erhvervsuddannelserne, samt at man balancerer de foreslåede lovændringer i forhold til almindelige beskæftigelseshensyn.

Rådet for etniske Minoriteter anfører, at man er positivt stemt over for lovforslaget, der giver mulighed for gratis uddannelse til visse flygtninge og familiesammenførte med midlertidigt ophold i Danmark. Rådet bemærker videre, at man er enig med Dansk Flygtningehjælp, der har foreslået gratis uddannelse til uddannelsesparate flygtninge og familiesammenførte med henblik på at opnå bedre integrationsresultater. Rådet henviser i den forbindelse til Dansk Flygtningehjælps høringssvar af 8. august 2017 vedr. praktiske erfaringer med reglerne om midlertidig beskyttelsesstatus for visse udlændinge.

Rådet bemærker videre, at det er rådets opfattelse, at forslaget om fritagelse for betalingskravet på erhvervsuddannelser for visse flygtninge og familiesammenførte vil gavne integrationen, da forskning viser, at uddannelse er nøglen til arbejdsmarkedet og fører til øget beskæftigelse – som endvidere fører til bedre og mere vellykket integration, jf. bl.a. Rockwoolfondens arbejdspapir nr. 54 ”*Sammenhængen mellem beskæftigelse og uddannelse for ikke-vestlige flygtninge og familiesammenførte*”.

Det bemærkes herudover, at det er rådets opfattelse, at en fritagelse for betalingskravet på erhvervsuddannelser vil fremme ligestilling mellem kønnene. Som det fremgår af lovforslaget, er størstedelen af de flygtninge, der har fået en opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 stk. 3, kvinder, hvorfor afskaffelse af betalingskravet vil fremme deres mulighed for at tage en uddannelse og senere komme i beskæftigelse.

Rådet anfører, at en ekstra indkomst i familien i væsentlig grad vil løfte en familie økonomisk, hvilket vil have en positiv effekt også for børnene, der f.eks. vil kunne deltage i fritidsaktiviteter. Fremgang i husstandsindkomsten kan også medvirke til at løfte et boligområde, der er omfattet af ghettokriterierne.

Rådet bemærker videre, at den gruppe af kvinder, der udsættes for negativ social kontrol fra deres ægtefælle og/eller familie, får med gratis uddannelse bedre mulighed for at komme ud på arbejdsmarkedet og kan dermed blive mere selvstændige, økonomisk uafhængige, bidragende til samfundet og bedre rollemodeller for deres børn.

Rådet finder, at lovændringen vil afhjælpe relativ fattigdom hos særligt børnefamilier, hvor en udgift til uddannelse er så stor, at den vil forringe livskvaliteten i væsentlig grad og presse økonomien i en sådan grad, at uddannelse ikke prioriteres.

Rådet anser det for gavnligt at have mulighed for gratis at kunne uddanne sig, både med henblik på at opnå beskæftigelse og blive selvforsørgende, mens man er i Danmark, men også for på sigt at have mulighed for kunne anvende sin opnåede viden og kompetencer til at opnå en vellykket repatriering til sit hjemland eller tidligere opholdsland.

Uddannelsesforbundet bemærker, at de kan tilslutte sig intentionerne i lovforslaget, og at de anser det for hensigtsmæssigt, at lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse og lov om erhvervsuddannelser ændres således, at flygtninge med midlertidig opholdstilladelse og familiesammenførte til sådanne flygtninge fremover indgår i tilskudsberegningen til institutionerne, så de ikke skal betale for deltagelse i erhvervsuddannelser. Uddannelsesforbundet billiger ligeledes lovforslaget for så vidt angår familiesammenførte til flygtninge med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 1 og 2, eller § 8, stk. 1 og 2.

Børne- og Undervisningsministeriets bemærkninger:

Børne- og Undervisningsministeriet noterer sig, at der er opbakning til og forståelse for baggrunden for lovforslaget.

Det skal understreges, at lovforslaget ikke ændrer ved adgangskravene på erhvervsuddannelserne. Flygtninge og familiesammenførte skal fortsat opfylde samme betingelser for optagelse, som alle øvrige ansøgere på erhvervsuddannelser.

4. Bemærkninger til enkeltelementer i udkastet til lovforslag

4.1. Målgruppen for initiativet

Dansk Flygtningehjælp bemærker, at man ved flere lejligheder, og senest ved høring vedrørende bekendtgørelser om indførelse af gratis uddannelse for flygtninge med midlertidig beskyttelsesstatus på Uddannelses- og Forskningsministeriets område, har udtrykt kritik af, at flygtninge med

opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 3, og familiesammenførte til dem har været stillet dårligere og ikke har haft adgang til gratis videregående uddannelser og erhvervsuddannelser ligesom andre.

Dansk Flygtningehjælp udtrykker derfor tilfredshed med, at flygtninge med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 3, og familiesammenførte til dem nu opnår lige rettigheder til at tage erhvervsuddannelser på samme vilkår som andre flygtninge, familiesammenførte og borgere i Danmark.

Dansk Flygtningehjælp anfører videre, at uddannelse har en stor betydning for integrationen i Danmark og er en væsentlig nøgle til at opnå og fastholde beskæftigelse på kort og lang sigt. Det er Dansk Flygtningehjælps erfaring, at mange flygtninge og familiesammenførte har et stort ønske om at uddanne sig på lige fod med andre borgere, hvorfor lovforslaget findes positivt af flere årsager. Dansk Flygtningehjælp bemærker hertil, at lovændringen kan have en særlig betydning for kvinders beskæftigelsesmuligheder, da langt hovedparten af flygtninge med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 3, er kvinder.

Dansk Flygtningehjælp anfører videre, at man har en positiv forventning om, at uledsagede mindreårige med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9c, stk. 3 nr. 1 og nr. 2 også får adgang til ungdomsuddannelser på erhvervsskoleområdet uden egenbetaling på lige fod med andre unge, og at flygtninge med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 8, stk. 3 og familiesammenførte til dem også får adgang til alle erhvervsuddannelser uden egenbetaling på lige fod med andre.

Dansk Flygtningehjælp bemærker videre, at man finder det beklageligt, at der ikke er foretaget en koordineret ændring af alle relevante bekendtgørelser og love i de tre ministerier på samme tid, da det er med til at skabe forvirring og usikkerhed omkring de gældende regler. Dansk Flygtningehjælp bemærker hertil, at man ser frem til, at der snarest muligt også foretages de nødvendige ændringer på Kulturministeriets område, så alle videregående uddannelser og erhvervsuddannelser bliver en reel mulighed for flygtninge med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 3 og familiesammenførte til dem m.fl.

Dansk Flygtningehjælp foreslår endeligt, at Børne- og Undervisningsministeriet gør en ekstraordinær indsats for at sikre sig, at relevant information om de ændrede regler på området, når bredt ud til de relevante uddannelsesinstitutioner og målgruppen.

Børne- og Undervisningsministeriets bemærkninger:

For så vidt angår persongruppen med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 8, stk. 3, bemærkes det, at opholdstilladelse efter bestemmelsen meddeles med mulighed for varigt ophold, jf. § 15, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1020 af 23. juni 2020 om udlændinges adgang her til landet. Derfor er persongruppen allerede efter gældende ret omfattet af taxameterordningen, jf. § 15, stk. 5, nr. 1, i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse.

For så vidt angår persongruppen med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, stk. 3, nr. 1, bemærkes det, at der alene meddeles opholdstilladelse efter denne bestemmelse til uledsagede mindreårige, der har indgivet en ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 (asyl), men er vurderet for umoden til at forstå og gennemgå en asylsagsbehandling. Udlændingemyndighederne har således ikke foretaget en vurdering af, hvorvidt udlændingen opfylder betingelserne for at blive meddelt opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 (asyl). Opholdstilladelsen kan ikke forlænges ud over udlændingens fyldte 18. år. Når udlændingen vurderes at være tilstrækkeligt moden, og senest ved det fyldte 18. år, foretager udlændingemyndighederne herefter en vurdering af, hvorvidt udlændingen opfylder betingelserne for at blive meddelt opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 (asyl).

For så vidt angår persongruppen med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, stk. 3, nr. 2, bemærkes det, at der alene meddeles opholdstilladelse efter denne bestemmelse til uledsagede mindreårige, der er blevet meddelt afslag på opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 (asyl). Opholdstilladelsen kan ikke forlænges ud over udlændingens fyldte 18. år.

Efter dialog med Statsministeriet samt Udlændinge- og Integrationsministeriet tilføjes disse persongrupper til lovforslaget. Uledsagede mindreårige flygtninge med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, stk. 3, nr. 1 og 2, får således tillige adgang til gratis erhvervsuddannelse. Med hensyn til orienteringen vedrørende ændringerne af ordningen vil dette ske på sædvanlig vis.

For så vidt angår ændringerne i forhold til Kulturministeriets område henviser Børne- og Undervisningsministeriet til Kulturministeriet for en nærmere afklaring heraf.

5. Øvrige bemærkninger uden for lovforslagets ramme

Der er i enkelte høringssvar bemærkninger, der vedrører emner, som ikke indgår i lovforslaget. Bemærkningerne er på denne baggrund ikke medtaget i høringsnotatet.